

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ANTRADIENIS – TUESDAY, BIRŽELIO – JUNE 7, 2016 • Vol. CVII Nr. 67 Kaina 1 dol.

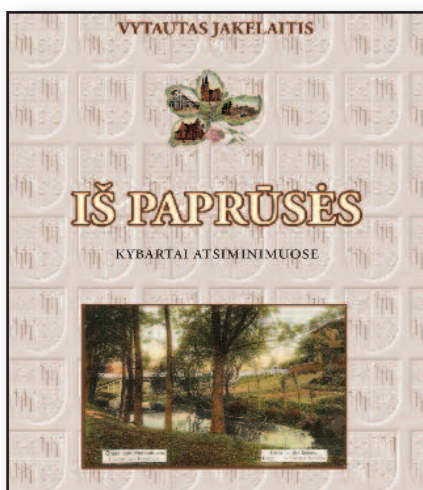
PERIODICALS

NEWSPAPER – DO NOT DELAY – Date Mailed 06-06-2016

ŠIAME NUMERYJE:

Operetė ir lietuviškasis egzodas – 6 psl.

Muitinės istoriko autoportretas – 8 psl.

DRAUGAS

Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Lietuvoje šiltai sutikti JAV kariai

Galimybė susipažinti su karine technika ypač džiaugėsi vaikai.

A. Vaškevičiaus nuotr.

ALGIS VAŠKEVIČIUS

Birželio 6-osios, sekmadienio rytą iš Lenkijos į Lietuvą įvažiavo Jungtinių Amerikos Valstijų kareiviai, dalyvausiantys Baltijos šalyse vykstančiose JAV sausumos pajėgų Europoje tarptautinėse pratybose „Saber Strike 2016“ („Kardo kir-

tis 2016“). Dalis kolonos nuo sienos pasuko link Panevėžio, o kita dalis – link netoli pasienio su Rusijos Kaliningrado sritimi esančio Vilkaviškio miesto. Iš viso nuo jų bazės Vokietijos Vilsėjo mieste Bavarijoje iki Estijos kariams teks įveikti apie 2400 kilometrų.

– 5 psl.

Lietuva pirmąkart pristatyta Kultūrų festivalyje

Linksmoji „Laumės“ šokių grupė nusifotografavo su konsulu Marijumi Gudynu ir jo šeima.

VILMA KAVA

Su Auksuole Kišonaite-Marciulevičiene sakėm, jeigu pasiseks – paskelbsim, jeigu ne – nuryšim, ir kitąmet dalyvausim vėl.

Lietuvos stendas šiais metais pirmą kartą buvo įrengtas gegužės 21–22 dienomis vykusiame Kultūrų festivalyje Skokie miestelyje (Skokie Festival of Cultures).

Šiomet šventė vyko jau 26-tą kartą. Festivalyje dalyvauja įvairios šalys, pristatydamos savo tradi-

cijas, supažindindamos lankytojus su savo kultūra, tačiau per daugiau negu ketvirtį amžiaus Lietuvos pasirodymo iki šiol nebuvo.

Įsukimas, arba kaip viskas prasidėjo

Vieną snieguotą vasario vakarą bičiulis pakvietė į renginį Oakton Park District, kuriame įvairių šalių atstovai vaišinosi nacionaliniais patiekalais.

Taip patekau pas Festival of Cultures organizatorius, ir šie iš karto įtraukė dalyvauti. – 5 psl.

Elkimės taip visada, kaip tinka amžiui kiekvieno – Horacijus

Lietuvoje šiltai sutikti JAV kariai

Vilkaviškyje JAV karius sutiko daugybė žmonių.

A. Vaškevičiaus nuotraukos

JAV kavalerijos pulke tarnauja ir lietuvis M. Šiaučiūnas.

Atkelta iš 1 psl.

Vienas toks „Dragūnų žygis“ jau buvo surengtas pernai, o šiemet jis vadinasi „Dragūnų žygis 2“. Kolonai pakeliui mosavo vietos gyventojai ir vairuotojai, o į Vilkaviškį jie atvyko tiksliai suplanuotu laiku ir įsikūrė prie šio

miesto Kultūros centro. Čia vienas šalia kito rikiavosi šarvuočiai, buvo statyti artilerijos pabūklai, šalia įsikūrė ir anksčiau atvykę Lietuvos Didžiosios Kunigaikštienės Birutės ulonų bataliono kariai iš Alytaus.

Amerikos karius sutiko gausus būrys vietos gyventojų, kurie saulėtą vasaros dieną bendravo su svečiais, fotografavosi. Itin džiūgavo vaikai, nes paslaugūs ir besišypsantys amerikiečiai vaikus kvietė apžiūrėti karinę techniką iš arčiau, įkeldavo juos į šarvuočių vidų, noriai pozavo bendroms nuotraukoms. Ne vienas gavo palaikyti rankose ginklus, užsidėti šalmą. Vilkaviškietė tarp kariūnų rado ir rusiškai kalbančią merginą, su kuria šia kalba bendrauti vyresniems žmonėms buvo paprasčiau.

Techniką apžiūrinėjo ir su anūkais į renginį atvykęs Lietuvos krašto apsaugos ministras Juozas Olekas. Jis pats ir fotografavo, kalbino karius, džiaugėsi sutikęs tarp amerikiečių ir šiame pulke tarnaujantį lietuvių Marių Šiaučiūną, su kuriuo trumpai pasikalbėjo. Vaikinas papasakojo apie tarnybą, šį žygį, o vėliau skubėjo bendrauti su į Vilkaviškį pasimatyti atvykusiais savo artimaisiais.

Susitikimas Vilkaviškyje tęsėsi tris valandas, per tą laiką čia atėjo šimtai žmonių ir jų vis daugėjo. Tuo stebėjosi ir Amerikos ambasados Lietuvoje darbuotojai, ir patys kariai. Jau-

nimas be problemų bendravo angliškai, šia kalba bandė kalbėti ir vienas kitas vyresnis žmogus. Žilagalvis vyras sunkiai rinkdamas žodžius amerikiečių kario teiravosi, kokio amžiaus yra jų atsižvežti artilerijos pabūklai, ir jiems pavyko surasti bendrą kalbą.

Daugelį sudomino JAV 2-ojo kavalerijos pulko atsigabentas šarvuočio „Striker“ šeimos atstovas – M1128 MGS („Mobile Gun System“). Tai beveik 20 tonų sveriantis aštuonratis 105 mm pabūklo savininkas. Jis apvilktas 14 mm šarvais, turi net 350 arklių galią, ir gali važiuoti beveik 100 kilometrų per valandą greičiu. Jis yra valdomas trijų kavaleristų, pasiruošusių reikalui esant per minutę paleisti 6 šūvius į lengvai šarvuotą priešo techniką, bunkerį, kulkosvaidininko, snaiperio poziciją, pėstininkus ar tiesiog padaryti skylę sienoje.

Antrasis JAV kavalerijos pulkas yra pats seniausias šioje šalyje, įkurtas dar 1836 metais, o jo šūkis „Always ready“ („Visada pasirengęs“). Šio pulko kariai dabar vykstančių pratybų metu praėjusią savaitę išvykę iš Vokietijos pakeliui bendravo su Čekijos, Lenkijos gyventojais, jų dar laukia susitikimai Latvijoje ir Estijoje, o vėliau šioje šalyje vyks pačios pratybos.

„Dragūnų žygyje 2“ dalyvauja apie 400 transporto priemonių ir apie 1 000 karių, o iš viso Lietuvoje ir Baltijos šalyse pratybose „Kardo kirtis“ treni-

ruosis apie 10 tūkstančių karių iš 13 NATO ir partnerių valstybių – Danijos, Estijos, Jungtinės Karalystės, Jungtinių Amerikos Valstijų, Latvijos, Lenkijos, Lietuvos, Liuksemburgo, Norvegijos, Prancūzijos, Slovėnijos, Suomijos ir Vokietijos. Šios jau šeštąjį kartą surengtos pratybos yra skirtos didinti pratybose dalyvaujančių šalių tarpusavio sąveiką vykdant plataus spektro karines operacijas.

Lietuvoje pratybų „Kardo kirtis 2016“ dalis – tarptautinės lauko taktinės pratybos „Geležinis Vilkas 2016“ (angl. „Iron Wolf“). Jos vienu metu vyks Gaižiūnų (Jonavos r.) ir Generolo Silvestro Žukausko (Švenčionių r.) kariniuose poligonuose. Iš viso mūsų šalyje treniruosis daugiau nei 5 tūkst. karių iš 7 NATO šalių: Danijos, JAV, Lenkijos, Lietuvos, Liuksemburgo, Prancūzijos ir Vokietijos.

„Pratybose Lietuvoje iš skirtingų valstybių atvykę sąjungininkų kariai kartu su mumis treniruosis vykdyti įvairias karines operacijas, reikalingas efektyviai reaguoti į bet kokio pobūdžio regioninio saugumo grėsmes. Atvykstančių treniruotis Lietuvoje sąjungininkų karių skaičius kasmet auga. Tai mums kelia naujus iššūkius, tačiau tuo pačiu skatina vystyti mūsų turimus pajėgumus ir stiprinti gebėjimus sėkmingai bendradarbiauti“, – teigė prieš prasidedant šioms pratyboms Lietuvos Sausumos pajėgų vadas generolas majoras Almantas Leika.

Pratybos „Geležinis Vilkas 2016“ Generolo Silvestro Žukausko poligone (Švenčionių r.) vyks birželio 6–16 d. Šiame poligone bus treniruojamas ir vertinamas Lietuvos didžiojo kunigaikščio Kęstučio ir Kunigaikščio Vaidoto mechanizuotųjų pėstininkų batalionų ir Krašto apsaugos savanorių pajėgų Dariaus ir Girėno apygardos 2-osios rinktinės gebėjimas planuoti operacijas ir valdyti padalinius, atlikti žvalgybos, žygio, susitelkimo rajono užėmimo, gynybos ir puolimo užduotis. Generolo Silvestro Žukausko poligone iš viso treniruosis apie 1,9 tūkst. karių iš Lietuvos ir apie 400 karių iš JAV ir Lenkijos.

Gaižiūnų poligone Jonavos rajone, taip pat Kėdainių, Kauno ir Jonavos rajonų teritorijose lauko taktinės pratybos „Geležinis Vilkas 2016“ vyks birželio 11–21 dienomis, jose bus treniruojama ir vertinama budėjimui NATO ypač greito reagavimo pajėgose besiruošianti Danijos divizijos II brigados karių pagrindu suformuota bataliono dydžio kovinė grupė. Šiose pratybose be maždaug 1 200 karių iš Danijos taip pat treniruosis apie 1 500 karių iš JAV, Lietuvos, Liuksemburgo, Prancūzijos ir Vokietijos.

Amerikiečiai noriai fotografavosi su Vilkaviškio gyventojais.

TELKINIAI

Lietuva pirmą kartą pristatyta Kultūrų festivalyje

Atkelta iš 1 psl.

Parašiau pažįstamiems Waukegan-Lake County apylinkės valdybos nariams, Gedimino lituanistinės mokyklos atstovams, tautinių šokių grupių nariams, Lietuvos generaliniam konsulatui Čikagoje.

Konsulato atstovė Agnė Vertelkaitė iš karto pasakė – konsulas duos įvairios dalijamosios medžiagos, ir reikia pasakyti nuoširdų ačiū – gavom visą dėžę puikių, gražiai išleistų, įvairių kokybiškų bukletų, lankstinukų, knygų. Konsulato dėka turėjome profesionalų informacinį stendą ir, dalindami literatūrą lankytojams, galėjome kviesti aplankyti Lietuvą.

Blogiausias mūsų planas „B“ buvo toks: mes su Auksuole sėdėsime Lietuvos palapinėje, kurią nemokamai suteikia organizatoriai, ir dalinsim konsulato pateiktus lankstinukus.

Pagal geriausią planą „A“ tikėjome, kad kas nors dar prisidės.

Tautinių šokių grupė „Laumė“ suspėjo laiku pateikti paraišką dalyvauti meninėje programoje, ir tada žinojome, kad trauktis nėra kur, stendas privalomai turi būti.

Stendu norėjome parodyti Lietuvos svetingumą: vienoje pusėje – vašių stalas, kaip gryčioje, su dubeniu virtų bulvių, iš toli kvepiančiomis rūkytomis dešromis ir lašinukais, šviečiančiais varškės sūriais, o kitoje – informacinė dalis.

Auksuolė Kišonaitė-Marciulevičienė buvo tas variklis, kuris suko pasiruošimą: kur reikėjo, ten nuvyko, ką reikėjo, nupirko, nuvežė, parvežė, pakalbėjo, padarė.

O apie šį centrą sukosi daugybė geros valios žmonių.

Gerieji žmonės

Kiekvienas prisidėjęs buvo reikalingas, ir kiekvienas atsirasdavo būtent tada, kada jo reikėdavo.

Kai viskas įsisuka, vyksta stebuklas.

Kai dalyvauji pirmą kartą, nežinai daugybės detalių ir smulkmenų, kurios tampa svarbios: kaip dalyvauti festivalio atidaryme, kokio dydžio scena šokėjams, kuo prisegti eksponatus ant stendo sienų, ir panašiai.

Dalyvaujant organizatorių susirinkimuose, rengėjams aišku iš vieno sakinio, tačiau besirengiant pirmą kartą, turi klausti kiekvienos detalės, teirautis ir tikslintis, galų gale, darytis į kitus ir prisitaikyti.

Darbas stende yra sunkus ir fiziškai: ryte visus daiktus turi susinešti, sudėlioti, pakelti, padėti, suspėti iki atidarymo sukabinti, rasti tinkamą vietą, o vakare vėl viską sunėsti į mašinas, kitą dieną – tas pats.

Padėkoti ypatingai verta Valdui Kiškiui, kuris išradingai ir kantriai abi dienas nuo ryto iki vakaro dirbo stende kartu su mumis.

Tiesiog stebuklingai dalyvauti atidarymo iškilmėse atėjo Jonas Platakis ir Viktoras Kelmelis: spėjo ir padėti įrengti stendą, ir improvizuotai iškilmingai pristatė Lietuvą atidarymo metu.

Nuostabu buvo stebėti, kaip gražiai apsilankiusius stende kalbina Palmyra Janušonienė, Elena Skališius ir Sigita Damašius, radusios laiko pri-

Gintas ir Žaneta Steponavičiai prie Lietuvos stendo.

sijungti prie mūsų. Moterys turi daug parodų pristatymo patirties, ir jų bendravimas su lankytojais buvo vertinga pamoka.

Būtent šios moterys pateikė stendui ir daugybę autentiškų lietuviškų eksponatų: juostų, lininių staltiesių, audinių, medžio raizinių, paveikslų.

Ačiū Žanetai ir Gintui Steponavičiams, atvežusiems stendo eksponatų ir prisijungdavusiems sunkiausiu laiku ryte ir vakare, kai reikia viską nunešti ar atnešti, sudėlioti.

Kiekvienas prisidėjęs buvo reikalingas. Jeigu kurio nors būtų nebuvo, Lietuvos pasirodymas festivalyje nebūtų buvęs toks išpūdingas sėkmingas.

Išskirtinė padėka Čikagos lietuvių veikloje aktyviai dalyvaujančiam konsului Marijui Gudynui su šeima. Šeštadienį konsulas dalyvavo lietuvių mokyklos baigimo iškilmėse Lemonte, o sekmadienį su žmona ir vaikais atvyko į festivalį Skokie dalyvauti „Laumės“ tautinių šokių grupės pasirodyme.

Ačiū „Laumės“ šokėjams – scena jų energijai buvo per maža, todėl kitąmet jau suplanuota pasirodyti didesnėje.

Ačiū kiekvienam prisidėjusiam – Waukegan-Lake County apylinkės valdybos pirmininkui Audriui Abručiu, Gediminui Damašiu, Violetai Rutkauskienei, paskolinusiai tautinius drabužius ir pateikusiai eksp-

Viktoras Kelmelis, Auksuolė Kišonaitė-Marciulevičienė, Audrius Abrutis, Jonas Platakis, Vilma Kava.

natų stendui, Gedimino lituanistinės mokyklos direktorei Giedrei Ramanauskaitei.

Šventė

Skokie Festivale of Cultures – vienas iš žinomiausių etninių festivalių Ilinojuje, kasmet pritraukiantis apie 25 000 lankytojų.

Šiomet jame buvo pristatytos trisdešimt šešios šalys ar kultūros (Armėnija, Asirija (Azijos tauta, gyve-

nanti daugiausia Irake, Irane, Turkiijoje, Sirijoje, Libane, JAV, Armėnijoje ir kitur), Azerbaidžanas, Airija, Bangladešas, Belizas, Bulgarija, Filipinai, Graikija, Čekija, Haitis, Indija, Indonezija, Irakas, Izraelis, Italija, Jamaika, Japonija, Kinija, Kambodža, Kroatija, Kuba, Korėja, Laosas, Lietuva, Meksika, Norvegija, Pakistanas, Rusija, Slovakija, Švedija, Tailandas, Tibetas, Turkija, Vokietija, Jungtinės Amerikos Valstijos).

Lietuva dalyvavo pirmą kartą, o,

Tautinių šokių grupė „Laumė“.

Žanetos ir Gintos Steponavičių, Valdo Kiškio, Vilma Kava nuotraukos

Vaišių stalas

pavyzdžiui, Kuba – nuo pat pirmojo festivalio.

Didelė festivalio sėkmė yra ta, jog jis nemokamas lankytojams bei prisistatančioms šalims.

Jame dalyvauja ir verslo atstovai, bendrovės, maisto gamintojai, tačiau jiems yra mokėstis už vietas.

Dvi dienos liaudies muzikos, šokiai ir dainos, per 50 atlikėjų grupių dviejose scenose, tautų tradicijų pristatymas, mugės, dešimtys kultūrų, įvairus maistas, alaus degustavimas.

Ateina šeimos su vaikais, nes, svarbiausia, mažiesiems yra tikrai ką veikti.

Gavom daug džiaugsmingų lankytojų sveikinimų ir prisipažinimų,

kad jų artimieji kilę iš Lietuvos, kai kurie buvo lankęsi, kiti – klausinėjo.

Sitikom ir Skokie gyvenančių lietuvių, ir seniai į Čikagą, dar būnant vaikais, atvykusių tautiečių, kurie beveik nekalba lietuviškai.

Lietuvos pasirodymas festivalyje buvo triuškinančiai sėkmingas, pastebėtas lankytojų, puikiai įvertintas rengėjų, gavom daug pagyrimų.

Mes dėvėjom tautinius kostiumus, todėl gavom begales lankytojų prašymų nusifotografuoti kartu.

Vienas žmogus gali pakeisti pasaulį, o kai susijungia bendraminčiai – didelė kurianti jėga.

Ačiū visiems, kurie buvo ta jėga.

50 bendro gyvenimo metų!

1966 m. balandžio mėn. 10 d., Velykų sekmadienį, Mažeikių mieste, Lietuvoje, Irena ir Zigmas Vilimai sumainė aukso žiedus. Daug metų praėjo su džiaugsmiais, rūpesčiais. Susilaukė dukters ir sūnaus, vėliau apsigyveno Čikagos priemiestyje, tapo pensininkai. Vaikai sukūrė šeimas. Balandžio 29 d. pora atšventė 50 bendro gyvenimo metų šventę. Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos koplyčioje, žvakių šviesoje, Irena ir Zigmas, kun. A. Baniulio padedami, šeimai ir draugams dalyvaujant, atnaujino prieš 50 m. duotus pažadus. Solveigos atliekama vargonų muzika prisidėjo prie šios šventės nuotaikos.

Po iškilnių bažnyčioje keliavome į restoraną vaišėms – ne tik pavalgyti, bet ir pabendrauti, pasveikinti ir palinkėti „jauniesiems“ džiaugsmo, laimės, sveikatos. Bronius Mūras linksmino mus grodamas akordeonu ir dainuodamas savo sukurtas dainas, po jų visi dainavom mūsų mėgstamas dainas. Pietūs buvo pagaminti ir patiekti be priekaištų.

Programą atliko anūakai, įteikdami seneliams po parašytą klausimą ir prašydami atsakymo. Kiek buvo juoko! Tik vaikai moka taip klausiti. Atsakydami seneliai papasakojo anūkams ir mums apie savo gyvenimą.

Laikas prabėgo greitai, ir Irena abiejų vardu padėkojo svečiams už dalyvavimą ir dovanas. O padėka buvo įdomi ir linksmi. Tik ji sugeba kalbėti suamerikonėjusios lietuvaitės kalba. Tai yra talentas, – prisijuokėme sočiai, nors mes taip nekalbame arba stengiamės nekalbėti.

Ačiū vaikams ir anūkams, suruošusiems tokią puikią puotą!

Baniutė Kronienė

Lietuvos vyčių Vidurio centro rajono pavasario suvažiavimas

Suvažiavimo dalyviai. Pirmoje eilėje sėdi iš k.: Lietuvos vyčių Vidurio centro rajono pirmininkas Michael F. Petkus, Jurgis ir Fritzie Mikalauškai, garbės narė Pranciška Petkuvienė, Joanne Thiele ir Norma Petkus. Antroje eilėje: Jonas Baltrus, Andy, Alex ir Mary Fletcher, Elena Mikalaukaitė, Ann Louise ir Charles Tucker, Erin ir Robert Petkus. Mary Agnes Mikalaukaitės nuotr.

REGINA JUŠKAITĖ-ŠVOBIENĖ

Gegužės 28 d. vykusį Lietuvos vyčių Vidurio centro rajono pavasario suvažiavimo savaitgalį globojo Lietuvos vyčių 96 kuopa, veikianti Dayton, OH. Suvažiavime dalyvavo 16 vyčių iš dviejų kuopų: Dayton, OH, ir Pittsburgh, PA. Dėl įvairių priežasčių nariai iš DuBois, Pennsylvania ir Detroit, MI, posėdyje nedalyvavo. Sąskrydis vyko Šv. Kryžiaus parapijos salėje.

Posėdį atidarė ir jam vadovavo Vidurio centro rajono pirmininkas Michael Petkus. Kadangi Vidurio centro rajono dvasios vedlys kun. Gintaras A. Jonikas šiame posėdyje nedalyvavo, invocaciją sukalbėjo Dayton, OH, veikiančios 96-osios kuopos narys Jurgis Mikalauškas. Protokolo sekretorės garbės narė Elena Mikalaukaitė ir išdininkė Anne Louise Tucker perskaitė pranešimus, kurie buvo priimti vienbalsiai, be pataisų.

Michael Petkus pranešė apie Lietuvos vyčių organizacijos 103-ojo suvažiavimo vykdomus planus. Lietuvos vyčių organizacijos suvažiavimas vyks 2016 m. rugpjūčio 4-7 d. Binghamton, NY. Suvažiavimui surengti numatytas „The Doubletree“ viešbutis. Tiems nariams, kurie atvažiuos anksčiau, yra numatyta autobuso ekskursija į Lackawanna kasyklą, „Anthracite“ muziejų, Scranton, PA; taip pat garo traukiniu važiuosime į Steamtown National Park.

Buvo perskaitytas šių eilučių autorės raštiškas pranešimas.

Dievo Apvaizdos parapijos klebonas, Southfield, MI, ir Lietuvos vyčių Vidurio centro rajono dvasios vedlys kun. Gintaras A. Jonikas gavo džiugią žinią, kad jo klebonavimas šioje parapijoje pratęstas dar šešeriems metams. Šią žinią parapijiečiams pranešė viešėjęs Šiaulių vyskupijos vyskupas Eugenijus Bartulis.

Spalio mėn. Lietuvos vyčiai ruošia piligriminę kelionę į Washington, DC, kartu švęsti Šiluvos Švč. Mergelės Marijos koplyčios 50-mečio jubiliejų. Taip pat buvo pranešta, kad nuolat apie apygardos rudens ir pavasario sąskrydžius bei metinį visuotinių narių suvažiavimą išsamiai informuoja ir nuolat aprašo spaudoje šių eilučių autorė.

Lietuvos vyčių fondo atstovės pranešimą skaitė Pranciška Petkuvienė. Buvo pranešta, kad vyks metinis rankraščio konkursas. Šis padalinys taip pat nusprendė finansiškai paremti įvairias labdaros organizacijas ir kultūrinę veiklą.

Vidurio centro apygardos kuopų pirmininkai nušvietė savo kuopų praėjusių šešių mėnesių veiklą. Du delegatai buvo išrinkti suvažiavime atstovauti Lietuvos vyčių Vidurio centro rajonui.

Buvo pranešta, kad kitas rudens Vidurio centro regiono suvažiavimas ir maldos kelionė vyks Cleveland, Ohio, rugsėjo mėn. Tikslī data bus pranešta artimiausiu laiku. Suvažiavimą ir maldos kelionę koordinuos 19 kuopa, Pittsburgh, PA, vadovaujama John Baltrus.

Posėdis baigtas malda, kurią sukalbėjo Jurgis Mikalauškas, ir Lietuvos vyčių himnu.

Vyko trumpa ekskursija į University of Dayton, kur kun. Johann Roten papasakojo ir aprodė dalyviams įvairias prakartėles iš viso pasaulio.

Vakarienė vyko „Francos“ italų restorane. Buvo malonu pasisvečiuoti ir pasišnekučiuoti su seniai matytais bičiuliais. Po vakarienės dalyviai bendravo Mary Agnes Mikalaukaitės namuose. Malonus vakaras prabėgo nepastebimai.

Sekmadienį, gegužės 29 d., šio savaitgalio baigimo šv. Mišios buvo aukojamos Šv. Kryžiaus bažnyčioje. Po Mišių parapijos salėje buvo atsiveikininimo užkandžiai.

Vidurio centro rajono pirmininkas Michael Petkus dėkojo visiems už dalyvavimą susirinkime.

Iki malonaus pasimatymo 103-ajame metiniame suvažiavime, Binghamton, NY, bei rudenį, kai vėl susitikime rudeniniame suvažiavime rugsėjo mėnesio pabaigoje Cleveland, OH!

TEATRŲ IR KONCERTŲ SALĖSE

Po Lietuvos Operos premjeros:

operetė ir lietuviškasis egzodas

GIEDRĖ VENCIOUS

Šiandienio operetės žanro atsiradimo laikotarpis skaičiuojamas nuo XIX a. vidurio. Rusijos imperijoje, arba carinėje Rusijoje, operetė buvo priimta kaip nauja dvasia bei draži ir laisva pramogų forma. Netrukus po pirmųjų prancūziškų operečių pasirodymo Rusijos imperijos sostinėje (Lietuva buvo šios imperijos sudėtyje 1795–1914 m. – Red.) jos pasirodo ir Vilniuje, kur greitai suranda savo žiūrovą ir gerbėjų. Operetės repertuaras buvo margas, ir jį atliko įvairaus profesinio lygio artistai, palikę įdomų, nors ir kontroversinį šio žanro puslapį Lietuvos teatro istorijoje, o prasidėjusios Pirmojo pasaulinio karo pradžios permainos nutraukia profesionalaus rusakalbio Vilniaus miesto teatro veiklą bei gastrolinius rusų artistų spektaklius, kas beveik sutapo su operetės nuolydžiu Europoje. Šiam žanrui keičiantis, naujas formas ir populiarumą operetė įgauna jau Amerikoje.

JAV lietuvių išeivijos gyvenime taip pat nemenką vaidmenį suvaidino operetė bei kita muzikinė sceninė veikla, padėjusi išeiviams vienyti etniniu pagrindu, puoselėti gimtąją kalbą ir tautines tradicijas, ugdyti muzikinį skonį ir atlikimo galimybes. Pasitelkiant operetės žanrą buvo tikrai nesunku šmaikščiai, satyriškai vaizduoti tautiečių gyvenimą, sugretinant buvusio gyvenimo Lietuvoje ir esamo JAV ypatumus. 1889 m. gruodį Plymouth miestelyje, Pensilvanijos valstijoje, buvo pastatytas pirmasis vaidinimas – Antano Turškio keturių veiksmų komedija „Be sumenės“. Ji ne tik žymėjo išeivijos teatro istorijos pradžią ir davė impulsą tolesnei jo plėtrai, tai buvo pirmasis lietuvių kalba pastatytas spektaklis, akivaizdžiai įrodęs, kad laisvoje šalyje gyvenantys lietuvių emigrantai kultūrine veikla išsiveržė į priekį ir pralenkė priespaudoje vargstančius tėvynainius. (Carinėje Lietuvoje pirmas viešas vaidinimas – Antano Vilkutaičio-Keturakio „Amerika pirtyje“ – pasirodė tik po dešimtmečio“, Danutė Petrauskaitė, Lietuvos muzikologija, t. 13, 2012).

Spektaklis buvo parodytas tik vieną kartą, autoriui išvykus draugija iširo, tačiau sakoma, kad „Be sumenės“ paliko neginčijamą svarbą tolesnei lietuvių išeivijos kultūros raidai ir davė pradžią Amerikos lietuvių teatro, operetės bei operos atsiradimui. Nuo pirmojo spektaklio pastatymo iki 1907 m., kai į Ameriką atvyko dainininkas, kompozitorius ir dirigentas Mikas Petrauskas (Tenoro Kipro Petrausko brolis – Red.), seniau įsikūrę chorai sustiprėjo, bet kartu ir susibūrė nauji, pajėgūs atlikti scenos kūrinius, kam reikėjo tik postūmio, iniciatyvos arba asmenybės. Tokia asmenybe tapo Mikas Petrauskas, dar tais pačiais metais Brooklyne pastatęs savo paties operetę „Kaminkrėtys ir malūnininkas“. Žiūrovai buvo pakerėti reginio: „Ant veidų klausytojų buvo atspindys kokių tai nepaprastų jausmų, girdint tą visą, kas atsibuvo jų akivaizdoj. Tai buvo muzika ir dainos, ką pirmusyk šioj svetimoj padangėj prabilo į lietuvius lietuviškai. [...] Šios paprastos, bet širdžiai brangios melodijos pagavo lietuvių dvasią ir nuvedė ją į tolimesios tėvynės padangę, kur panašūs balsai gaudžia“ („Iš lietuviškų dirvų Amerikoje“, 1907, p. 465).

„M. Petrausko dėka operetė tapo vienu iš mėgstamiausių sceninės muzikos žanrų. Gyvendamas JAV jis sukūrė 16 operečių, tad iš viso jo plunksnai jų priklauso apie 20. Tarp dažniausiai statomų – ‘Velnius išradėjas’, ‘Consilium facultatis’, ‘Adomas ir Ieva’, ‘Šienapjūtė’, ‘Užburtas kunigaikštis’. Jų populiarumą lėmė buitiniai siužetai, išjuoktos žmonių ydos, kaimiško gyvenimo vaizdai, nesudėtinga muzika, kurią lengvai galėjo atlikti didelių mokslų nebaigę atlikėjai. Nemažo pasisekimo sulaukė ir „Šventoji naktis“, vaizduojanti Kristaus gimimo istoriją, o tai byloja apie Petrausko, kairiųjų pažiūrų

Kristina Siurbytė – Bella su chorisėmis.

Jono Kuprio nuotraukos

enininko, duoklę krikščioniškai lietuvių tradicijai. Tačiau jis neslėpė ir savo revoliucinių nuotaikų – jos išryškėjo visuotinio pripažinimo nesulaukusioje operetėje „Pirmoji gegužės“. XX a. pirmoje pusėje Petrausko operetės sudarė vos ne pusę viso išeivijos muzikinio scenos repertuaro. Jų paplitimą po visą Ameriką lėmė išspausdinti libretai ir natos“ (Danutė Petrauskaitė, Lietuvos muzikologija, t. 13, 2012).

Neginčijamas kūrybinis indėlis puoselėjant operetės žanrą išeivijoje taip pat leido suprasti, kad meninis šių visų kūrinių lygis, nebuvo aukštas, o, pasak muzikologo Liudo Šaltenio, „M. Petrausko operečių libretai buvo silpni literatūrinio požiūriu, juose pasitaikydavo nemažai barbarizmo, vulgaraus humoro, stiliaus ir kirčiavimo klaidų, ausį rėžė skurdi muzikinė kalba“ (Mikas Petrauskas: Straipsniai, Laiškai, Amžininkų atsiminimai, 1976, 293–295 psl.).

Ir nesunku nuspėti, kodėl taip nutiko, nes lietuvių dramaturgija ir muzikos menas žengė pirmuosius žingsnius, o lenkiški, vokiški ar prancūziški vodeviliai, pasiekę išeiviją, deja, taip pat nepasizymėjo dideliu meistriškumu, o vargonininkai, chorų ar draugijų vadovai, dažniausiai buvę ir kūrinių autoriais, dirigentais bei režisieriais, stengėsi kuo greičiau sukurti naują veikalą, jį parodyti ir įtikinti žiūrovams.

Lietuvių egzodas (Išeivija, masinis tautos kėlimasis gyventi į kitą teritoriją susijęs su nepalankiomis aplinkybėmis – Red.) JAV pastaruosius kelis dešimtmečius labai domino Lietuvos muzikologus

bei meno kritikus. „Tai muzikologų Onos Narbutienės, Danos Palionytės, Jūratės Vyliūtės, Danutės Petrauskaitės knygos, skirtos išeivijos kompozitoriams ir atlikėjams. Tačiau bandymų aptarti atskirų žanrų raidą, apžvelgti sceninės muzikos evoliuciją būta labai mažai. Didžiausio pagiriamąjo žodžio čia nusipelnė J. Vyliūtės monografija „Čikagos lietuvių opera“ (1999). Joje autorė išanalizavo lietuvių operos teatro Čikagoje repertuarą, pateikė jo kūrėjų ir dalyvių charakteristikų, statistinių duomenų, spaudoje skelbtų spektaklių įvertinimų“ (Danutė Petrauskaitė, Lietuvos muzikologija, t. 13, 2012). O vienas pirmųjų, bandžiusių apžvelgti operetės raidą išeivijoje, buvo lietuvių muzikinio gyvenimo išeivijoje tyrinėtojas Juozas Žilevičius, dar 1936 metais savo publikacijomis dalinęs JAV lietuvių laikraščiuose „Amerika“ ir „Draugas“.

Lietuvių operos pradžia Čikagoje skaičiuojama nuo 1956-ųjų metų liepos 7 dienos, kai vyrų choro valdybos susirinkime buvo nuspręsta statyti G. Verdi operą „Rigoletto“. Šie, 2016-ieji, metai – jubiliejiniai, sukanka 60 metų, kai gyvuoja šis saviveiklinis muzikos ir dainos mėgėjų kolektyvas, kurio gyvavimo laikotarpiu susitelkus į operą ir operetę, premjera žiūrovams parodyta daugiau nei 40 kartų. Savo egzistavimo pradžioje sambūris turėjo nemažai iš Lietuvos imigravusių meno ir muzikos veikėjų, kurie nedelsdami įsijungė į operos gyvenimą, todėl pastatyti operą savo jėgomis nebuvo labai sudėtinga. Tiesa, vertinant meniniu požiūriu, tai nebuvo aukšto lygio pastatymai, tačiau pagrindinė ir neginči-

Paganini – Raimondas Baranauskas ir Lietuvos Operos choras.

jama duoklė, kaip ir šiuo metu, buvo atiduota kolektyvo geranoriškai veiklai ir susitelkimui išlaikyti šį judėjimą lietuviško egzodo scenoje JAV.

2016 m. gegužės 15-ąją lietuvių bendruomenės gyvenimą sujungino dar vienas Lietuvių Operos Čikagoje premjerinis spektaklis – Fr. Lehar „Paganini“. Aukščiau išdėstyti operetės atsiradimo ypatumai, sceninė kultūra bei sąlygos, lėmusios jos susiformavimo ir išvirtinimo scenoje raidą, išdėstytos neatsitiktinai, o siekiant padėti skaitytojui suformuoti teisingesnę asmeninę nuomonę apie įvykusią premjerą. O nuomonių yra įvairių, nes žiūrovas – atskira asmenybė su savo matymo ir supratimo kriterijais. Nesiimsiu muzikologo vaidmens, bet pabandysiu pritraukti „Paganini“ premjerą prie bendrų operetės bruožų ir garsiai pamąstyti, kaip pavyko kolektyvui tai įgyvendinti.

Pirmiausia atkreipčiau dėmesį, jog ši Fr. Lehar operetė su nuotaikinga, pakilia ir įvairialype muzika yra daugiau vaidybinė, nei iki tol matytos. Dialogas seka dialogą, kantriai laukiant, kol artistai pradės dainuoti. Tik po premjeros buvo galima suprasti, ką turėjo galvoje mūsų scenos primadona Nida Grigalavičiūtė, man paklausus, ar bus sudėtingas jos vaidmuo. Sopranas šmaikščiai atsakė, kad tikrai nebus sudėtingas, ir nusikvatojo, nes šiuo kartu daugiau eksperimentavo kaip aktorė nei operos solistė. Būdamą aukšto lygio atlikėja ji rengė ir, žinoma, dar rengs scenai daug didesnio masto vaidmenų. Tad kodėl buvo pasirinkta būtent ši operetė? Fr. Lehar „Paganini“ pasiūlė Valstybinio Kauno muzikinio teatro vadovai, nes ši operetė prieš kurį laiką buvo rodoma Kauno teatre. Kadangi premjerai pasirošti skirtas laikas labai trumpas, vos kelios savaitės, pasirinkami veikalai, kurie jau gerai žinomi dirigentui ir pagrindiniams atlikėjams, atvykstantiems iš Lietuvos. Tokiu būdu „Paganini“ atkeliavo ir į lietuviško egzodo sceną. Prieš tai mano kalbintas režisierius Kęstutis Jakštas sakė, kad „ši operetė nėra viena iš dažniausiai statomų, kadangi turi sudėtingesnę dramaturginę liniją ir operetės nebūdingą finalą. Kauno valstybiniame muzikiniame teatre ši operetė buvo pastatyta daugiau nei prieš 20 metų, o režisavo ją austrų režisierius Horst Zander. Man, deja, šio pastatymo neteko matyti. Tad galiu sakyti, jog su „Paganini“ aš asmeniškai susiduriu pirmą kartą“. Kaip tik šioje vietoje turiau pabrėžti, kad Lietuvių Operos valdyba renkantis veikalą neturi pasirinkimo teisės. Net neabejoju, kad norėtų statyti populiariausnes operetas ar net lengvesnes operas, tačiau atvykstantys tautiečiai diktuoja savo sąlygas, kurioms tenka paklusti vengiant ir taip nemenkų kliūčių, atsirandančių su kiekviena Lietuvių Operos premjera.

Lietuvių Opera yra pastačiusi įvairių pasaulinio garso kompozitorių kūrinių, kai kuriuos net po kelis kartus. Buvo statomi ir lietuvių kompozitorių kūriniai: K.V. Banaičio „Jūratė ir Kastytis“, J. Kačinsko „Juodas laivas“, V. Marijošiaus „Priesaika“, J. Gaidelio „Gintaro šaly“, V. Klovos „Pilėnai“, J. Karnavičiaus „Grażina“, suruošti bendri pastatymai su Lietuvos nacionaliniu operos ir baleto teatru Vilniuje (A. Ponchielli opera „I Lituanini“), o su Kauno muzikiniu teatru bendradarbiavimą pradėjus K. V. Banaičio opera „Jūratė ir Kastytis“, jis plėtojasi iki dabar. Tačiau, žvelgiant iš pirmųjų bendrų pastatymų perspek-

Scena iš spektaklio.

tyvos, net ir ne specialistui, o mėgėjui darosi aišku, kad Valstybinio Kauno muzikinio teatro profesionalai į jiems patikėtą užduotį atsižvelgia ne taip atsakingai, kaip tikėtasi ir laukta. Gal projektai su Lietuvių opera jiems pasidarė nebeįdomūs, o gal nėra kūrybinės ugnelės, nežinia, tačiau tokiu atveju Lietuvių Operai reikia suvokti, kad jeigu nėra galimybės savo jėgomis pastatyti premjeros, tai šis teatras tikrai nėra vienintelis Lietuvoje, su kuo jie galėtų ir, ko gera, tikrai bendradarbiaus ateityje.

Žinant, jog Lietuvių Opera neturi nuolatinio rėmėjo, kuris finansuotų bet kokio dydžio ir sudėtingumo projektus, tenka pastebėti, kad iš tų sunkiai surinktų lėšų stebuklingu būdu ir auksinių rankų pagalba, įjungiant visus įmanomus, o kartais ir neįmanomus šaltinius, grupė savo gerbėjams sugeba sukurti šventę. Kostiumai ir scenografija, sceninės erdvės inscenizacija puikiai atitiko operetės dvasią, choras vaidino, improvizavo, jautėsi veiksmas, ir kiekvienam dalyviui atrodė, jog buvo paskirtas atskiras vaidmuo. Toks masiškas žavėjimas, nuteikė pozityviam laukimui, kas bus toliau? Choras yra Lietuvių Operos siela ir varomoji jėga, tai kaip grandinė, savitai sujungta narių, vedinų idėjos visa tai išlaikyti. Būtent choras bei Nida Grigalavičiūtė ir nešė ant savo pečių operetę, kuri nėra populiari pasaulio scenose.

Kaip jau minėjau, operetės žanras susiformavo muzikos, pantomimos, komiškų personažų, kupletų ir šokių fone, perėmęs Paryžiaus bulvaruose klestėjusią linksmą, kupiną pramogų atmosferą, alsavusią mugių ir gatvių teatrų dvasia. Ar tai matėme „Paganini“? Ko gera, tikrai matėme – šmaikštūs juokeliai, komiškos scenos ir personažai, neištikimybė ir apgaulės – visa tai, ko pagrindu tampa operetės siužetas – pašiepti žmonių ydas, atskleisti gyvenimo nedorybes, sutarinti vertybes. Režisierius Kęstutis Jakštas pastatė šią operetę vadovaudamasis chrestomatiniu operetės apibrėžimu, nors kai kurios scenos buvo ryškiai pervaidintos, apipintos gerokai per lėkštais juokeliais ir mizanscenomis. Kartais kildavo klausimas, ar tokio lygio rodo tik mums, išėjusiems iš Lietuvos, ar tokio lygio pastatymai rodomi ir gimtinės teatre? Tada, kas į juos eina? Kokie žiūrovai bent sezoną pripildo salę ir atneša teatrui bent menkiausią pelną? Neretai lietuviškuose tinklalapiuose pabrėžiama, kad jeigu yra tikro meno, tai jis visas yra tik Lietuvoje, bet ar tikrai? Lietuviai, gyvenantys JAV, tikrai nėra atsilikę nuo pasaulinio meninio lygio,

leidžiama saviveiklai, tas neatleidžiama profesionalams.

Solistai, profesionalai iš Lietuvos sukėlė daug prieštarų minčių. Lietuvių bendruomenės gyvenime Čikagoje Lietuvių Operos premjera yra didžiulis, labai laukiamas įvykis. Jau daug mėnesių iki tol žmonės kalba, diskutuoja ir tikrai labai laukia premjeros. Tuo pačiu tikisi, kad iš Lietuvos atvyks stiprūs atlikėjai, nes čia yra daėdavusi Violeta Urmana, Virgilijus Noreika bei Irena Milkevičiūtė. Valstybinio Kauno muzikinio teatro artistai kaskart atvyksta neginčijamu ir deryboms nepristatomu sąrašu. Bent kelis iš kauniečių atliktų vaidmenų tikrai galėjo atlikti patys operiečiai, o jeigu vis dėlto buvo reikalaujama, kad būtent tokiam žmonių kiekiui būtų išduotos vizos ir kad būtent toks skaičius žmonių būtų priimtas, tada čia jau nebėra bendradarbiavimas, o juolab pagalba, tai tik pasinaudojimas beviltiška Lietuvių Operos kolektyvo padėtimi ir savanaudiškas požiūris į susiklosčiusią situaciją, žinant, kad grupė neišgali, nepajėgia pats dar kartą įvykdyti įsipareigojimo savo žiūrovui.

Todėl Lietuvių Operai nereikėtų beatodairiškai taikstyti su pasiūlymais, atlikėjų sudėtimi bei kitais nurodymais, nes jie turi savo tikslus ir savo norus, kuriems pagalba turėtų būti teikiama ne vien išskaiciavimo būdu, ir jeigu tokia atsirastų, tada į bet kokias klaidas ar nusidainavimus būtų galima žiūrėti atlaidžiai, nes tas kažkas norėjo padėti vedinas altruistinių idėjų arba tiesiog atiduodamas duoklę menui.

Viskas gyvenime, menas taip pat, juda į priekį, ir norint, kad ir kitais kartais žiūrovai rinktųsi į premjeras ir negailėdami aukotų, reikia stengtis augti, ieškoti pagalbos kituose teatruose, menininkų kalvėse, gal yra kažkur jaunas ir energingas režisierius, kuriam darbas su tokia trupe taptų naujų ieškojimų ir kūrybos startu, gal yra solistas, kuris dega meile scenai, ir jo akypė bus galima tai perskaityti, kaip perskaitoma choristų veiduose atsidasavimą ir tikėjimą, kad premjera įvyks bet koku oru.

Tikimės sulaukti ir daugiau pasisakymų apie „Paganini“ spektaklį ir Lietuvių Operos vietą mūsų gyvenime. – Red.

SKAUSMO GYDymas

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ

SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ

7600 W. College Drive

Palos Heights, IL 60463

Tel. 708-361-5550

Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų skausmų gydymas

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.

VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS

Kalbame lietuviškai

6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6

Chicago, IL 60638

Tel. 773-229-9965

Valandos susitarus

AKIŲ LIGOS

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS

DR. PAUL KNEPPER

Akių ligos – chirurgija

150 E. Huron, Suite 1000

Chicago, IL 60611

Valandos susitarus

Tel. 312-337-1285

ARAS ŽLIOBA, M.D.

AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA

219 N. Hammes Avenue

Joliet, IL 60435

Tel. 815-741-3220

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. JOVITA KERELIS

DANTŲ GYDYTOJA

9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL

Tel. 708-598-8101

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

DANTŲ GYDYTOJAS

Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą

Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai

4647 W 103 St, Oak Lawn, IL

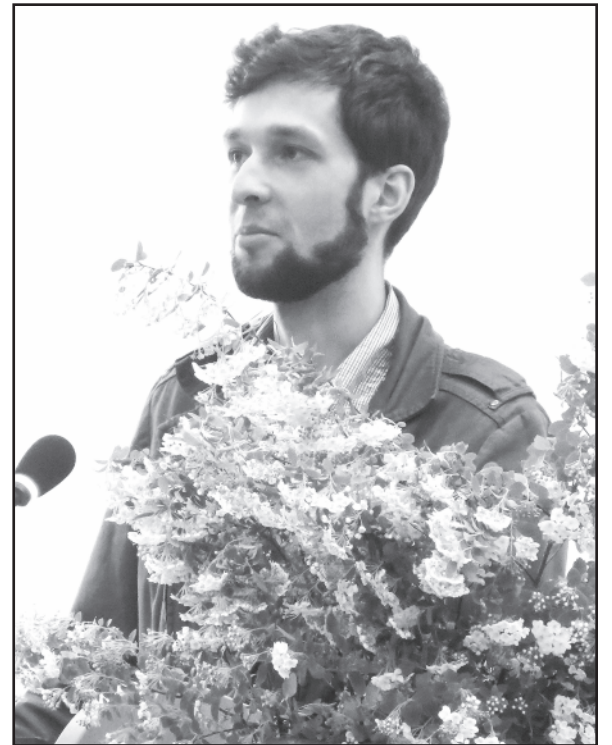
Tel. 708-422-8260

Knygos redaktorė, žurnalistė Violeta Mickevičiūtė.

Vytauto Jakelaičio ilgametė žmona Danutė.

Vytauto Jakelaičio anūkas Kristijonas.

Muitinės istoriko autoportretas Kybartų fone

Vytauto Jakelaičio atsiminimų iš Kybartų knyga „Iš Paprūsės“

VITALIUS ZAIKAUSKAS

„Vytautas Jakelaitis (g. 1927) – Kybartų krašto sūnus. Ne vieno vyresniosios kartos kybartiečio atmintyje jis – dar vis jaunas, taurių bruožų, tamsiaplaukis Baltosios mokyklos mokytojas.“

Augetis ir subrendęs mūsų mieste [Kybartuose], 1959 m. persikėlė į Vilnių ir daug metų dirbo Lietuvos švietimo ministerijoje. Atkūrus Lietuvos Nepriklausomybę, įsteigė Muitinės muziejų (...) Muziejaus idėjos V. Jakelaitis ėmėsi siekdamas įamžinti savo Tėvelio, tragiško likimo Virbalio muitinės pareigūno Jono Jakelaičio, atminimą. Pasaulio kybartiečiams, saugojantiems savo krašto istorinę atmintį, tai itin reikšmingas faktas“, – sakoma knygos pristatyme, parašytame Pasaulio kybartiečių draugijos, inicijavusios ir išleidusios šį leidinį, vardu.

Štai kodėl knygos pristatymas vyko Muitinės, prie Lietuvos Respublikos Muitinės departamento, muziejuje.

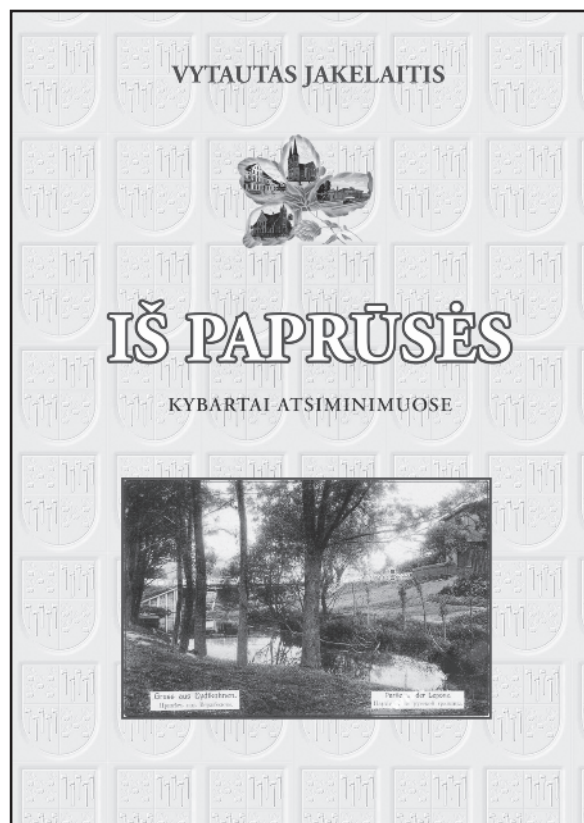
Deja, dėl garbaus amžiaus renginyje nedalyvavo pats knygos autorius Vytautas Jakelaitis, bet jam atstovavo ilgametė žmona Danutė ir anūkas Kristijonas. Be jų į pristatymą atvyko tolimą kelią įveikęs (daugiau nei du šimtus kilometrų) Kybartų seniūnas Romas Šunokas bei Pasaulio kybartiečių draugijos atstovas Leonas Narbutis, šios draugijos moterų vokalinis ansamblis „Senjoros“. Dalyvavo ir knygos redaktorė žurnalistė Violeta Mickevičiūtė.

Vakarą pradėjo „Senjoros“ – moterų solidžiausias veidas septetas.

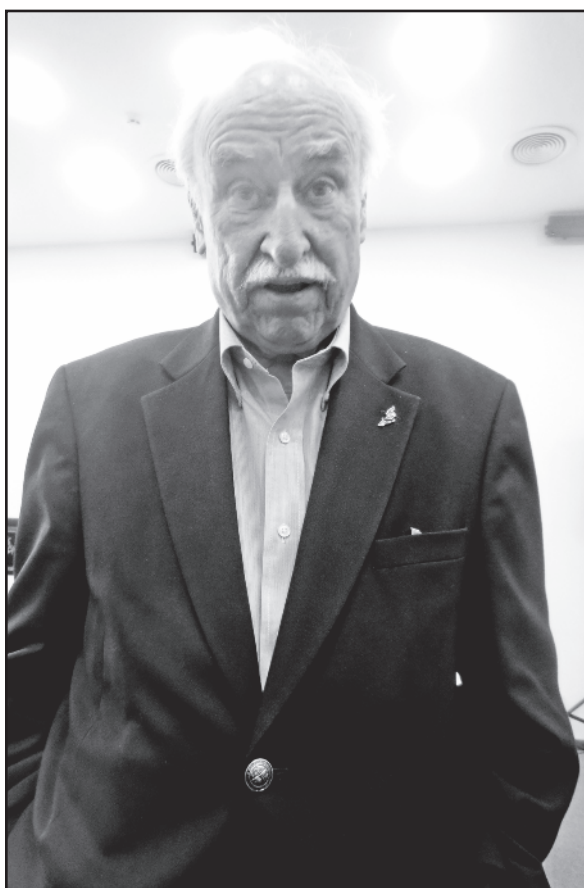
Kalbamoji dalis prasidėjo laikinojo Muitinės departamento generalinio direktoriaus pavaduotojo Vytenio Ališausko sveikinimu: „Mes kalbame apie žmogų, kuris ir dirbo, ir svajojo. Ir ne tik svajojo, tačiau jas Vytautas Jakelaitis ir įgyvendino. Tai jis surinko didžiulį dokumentų ir eksponatų archyvą, kuris vis dar augo ir augo – tai ir buvo šio puikios muziejaus pagrindinė kolekcijos dalis. Man tenka garbė įvykdyti Muitinės departamento generalinio direktoriaus pavedimą ir už nuopelnus įteikti Vytautui Jakelaičiui Lietuvos Respublikos muitinės Padėkos ženklą“.

Garbės ženklas buvo įteiktas dalyvavusiems Vytauto Jakelaičio artimiesiems.

Lietuvių Fondo atstovas Leonas Narbutis pasiūlydė dar viena knyga apie Kybartus ir jiems daug nusipelnusių kybartiečių: „Labai norėčiau padėkoti Lietuvos Respublikos Muitinės departamentui už galimybę šią knygą pristatyti būtent čia, Vytautui Jakelaičiui labai brangoje ir jam artimoje vietoje. Juo labiau kad muitinė ir Kybartai tarsi neatskiriamos dalys, muitinė neatskiriamas nuo Kybartų, o Kybartai neatsiejami nuo muitinės. Ir taip jau daugybę metų

Vytauto Jakelaičio atsiminimų knygos viršelis.

Pasaulio kybartiečių draugijos atstovas Leonas Narbutis

– nuo pat caro laikų.

Kybartai – nedidukas miestelis, tačiau jis šaliai davė labai daug žymių ir garbingų, nusipelnusių žmonių. Kybartai buvo, yra ir bus!”

Kybartų seniūnas Romas Šunokas: „Mes esame labai dėkingi gerb. Vytautui už tai, kad jis šitaip rūpinosi mūsų miestelio istorija, mūsų praeitimi. Mes esame laimingi, gyvendami greta tokio kūrybingo mūsų žemiečio, mūsų miestelio gyventojų. Už tai, kad jis šitiek daug dėmesio ir savo laiko skyrė mums, mūsų miesteliui, kybartiečiams, muitinei, visai Lietuvai. Didžiausia jam pagarba ir šitos mūsų gėlės“.

Šiltai apie savo senelį kalbėjo jo anūkas Kristijonas. Jis pasakojo, kad senelis buvo tas žmogus, iš kurio jis išmoko daugiausia. „Nors senelis buvo ir plunksnos žmogus, tačiau išmokė ir praktinių dalykų, kas reikalinga kasdienybėje. Jeigu jis pats ko nors nemokėdavo – sugebėdavo taip gerai išaiškinti, lyg kuo puikiausiai būtų išmanęs. Jis nuostabiai mokėjo perteikti savo mintis ir savo ketinimus. Tai puiki ir netgi pavydėtina mano senelio savybė. Jis ir į šeimą sugebėdavo įnešti literatūrinės dvasios, iškilmingumo kasdienybei – netgi susėdus prie pietų stalo nuteikdavo orumui, nebanaliam buvimui kartu ir pakiliam bendravimui. Aš, dar vaikas, tuomet šito gėrio neįvertinau, bet užtat dabar labai gerai suvokiu, ko jis mus mokydavo, parodydavo, kur ir kokia gilesnė yra gyvenimo ir kasdienybės prasmė. O per šventes jis mėgo ne kalbėti trumpai, bet visuomet pasirašydavo ilgą ir dvasingą laišką mums, namiškiams. Dėl to netgi šventei pasibaigus dar ilgam išlikdavo pakili nuotaika, mūsų mintys tapdavo gilesnės ir vaiskesnės“, – sakė jau su barzdele Vytauto Jakelaičio anūkas Kristijonas.

Keletas ištraukų iš Vytauto Jakelaičio prisiminimų knygos „Iš Paprūsės“

Vokietija – už pusantro metro

Mažas 1,5–30 metrų pločio Lieponos upelis ties Kybartais 1930 m. žymėjo Lietuvos-Vokietijos sieną. Jo krantai buvo išlyginti, ištiesinti pagal valstybės sienos sutartį, ankstesnįjį upelio kelią žymėjo išlikusios gana gausios besiraitančios senvagės. Jos taip ir tebestovi priaugę žolijū. Paties upelio krantai kartkartėmis pataisomi, išpjaujami pakrantėse pradėję augti krūmai.

Kontrabandininkams tais laikais pereiti upelį buvo nesudėtinga, žinoma, jie turėdavo saugotis pasieniečių. Mat smulkiosios kontrabandos mėgėjų būdavo nemažai.

Vokietukams skolingi nelikdavo

Žinoma, upelis buvo ne vien valstybių sienos žymuo. Juo mielai pasinaudodavo kybartiečiai ir visiškai praktiškais, sakytume, ūkiškais kėsiais.

Upelio vanduo ramiu laiku, matyt, būdavo pa-

Pasaulio kybartiečių draugijos moterų vokalinis ansamblis „Senjoros“.

kankamai skaidrus ir švarus, nes moterys dažnai (daugiausia Lietuvos pusėje) jame skalbdavo. (...) Skalauti upelyje buvo įprastas reiškinys. Vaikams būdavo labai įdomu ir juokinga, kai Marytė dilgėlių pluoštu plakdavo blauzdas ir aukščiau pasikėlusį sijoną. Ji sakydavo, kad tai labai sveika. Kadangi visada skubėdavo, ją vadino Greitmare.

Kad ir kaip ten būta, Kybartų ir Eitkūnų (pasienio miestelis palei tą pat upelį, tik jau kitame jo krante buvo Vokietija, o dabar – Rusijos miestelis – V. Z.) berniukai nelabai sugyvendavo. Mėgo per upelį pasisvaityti net akmenimis, kai muitinės ar pasienio pareigūnai nematydavo. Vokietukai net šaudyti bandydavo iš pusiau automatinių šautuvėlių. Skraidydavo ir iš timpų paleisti akmenėliai, kurie pasiekdavo netgi aplinkinių pastatų langus, nuskambėdavo tad ir keiksmoždžių – buvo tokio „patriotizmo“.

Prisimenu, kai vaikystėje drožinėdamas ir ruošdamas lanką strėlėms svaidyti, išgirdau prie upelio garsiai šaukiantį tėtį. Nuskubėjau į tą pusę, o ten jis, mosuodamas kažkokiu įrankiu, garsiai šaukia, bara vokietukus, bėgančius tolyn nuo upelio. Pasirodo, jie apmėtę mano mamą...

Ech, vaikystė...

...XX a. 4-ojo dešimtmečio pabaigoje paaugliams teko prisibijoti, kad ir su tėvais lankytis Eitkūnuose. Mat, kai Hitlerjugend organizacijos jaunieji nariai vis dažniau ir didesniais būriais ėmė lankytis prie Lieponos pūsti trimitų į Rytų pusę, juos lietuviškai pazerzindavo, pykindavo. O kylantis Vokietijos jaunimo agresyvumas jautėsi. Šitai jie rodė Eitkūnuose su tėvais besilankantiems Kybartų paaugliams. Liko viena išeitis – nesuitikti su Hitlerjugend organizacijos nariais, kad šie įkyriai nestumdytų, neužgauliotų.

Apie šventes

Įspūdingos būdavo eisenos minint Vilniaus krašto netekimą. Šia proga būdavo surengiama daug vadinamųjų gyvųjų paveikslų, paruoštų ant specialiai pagamintų platformų (arklinio transporto vežimuose). Čia stovėdavo Vilniaus pilies maketai, apjuosti grandinėmis, keletas tautiniais rūbais apsirengusių lietuvių arba Gedimino sapno imitacija ir kitokie įrengimai. Žygiuojantieji tarp transportų dainuodavo dainas apie pavergtąjį Vilnių, jo vadavimą.

Išskirtinis švenčių vaizdas buvo elgetos, čigonai. Gausybė jų lankydavosi ypač tuojau po švenčių. Taip pat daug elgetų prisirinkdavo prie bažnyčių religinių švenčių dienomis.

Kybartiečiams ypač akį rėžė tas faktas, kad Eitkūnuose elgetų netekdavo matyti jokiomis progomis. O elgetų gretos gal pasipildydavo ir dėl tos aplinkybės, kad vokiečiai, nematydami elgetų savo šalyje, būdavo gailėstingi ir dosnūs (neretai ir skurdumą demonstruojantiems) Kybartų elgetoms. Kybartuose buvo plačiai kalbama, kad daugelis elgetų specialiai apsiraišioję galūnes, kūną nešvariais skarmalais, taip patraukdami aukotojų dėmesį.

Kai kurie elgetos, sėdintys prie bažnyčios, garsiai giedodavę, kartais perrėkdami vienas kitą.

Karo metai ir sumaištis

Baisu buvo girdėti apie kraštutinius Raudonosios armijos karių keršijimus Vokietijoje už šeimos narių žūtis nuo vokiečių žygio į Rytus. Ypač skaudžiai

Keziukai Kybartuose.

skambėdavo pasakojimai apie moterų niekinimą.

Griovių pakrantėse, pakelėse ir kitose vietovėse ėmė sparčiai gausėti senų, pagyvenusių žmonių. Išbadėję, ligoti, apsikrovę skarmalais bei geresne apranga vokiečiai slinko iš Vokietijos-Lietuvos pasienio į mūsų šalį. Tie, kurie dar pajėgė, užėdavo į butus prašydami duonos kąsnelio ar bet kokio maisto, kad apsigintų nuo bado. Mūsų galimybės buvo užuojauta.

Nesiprausę, murzini, vos gyvi ir ligoti seni vokiečiai, aptekę utelėmis, pradėjo nuo šiltnės mirti pakelėse. Užkrėtė šiltine ir daug šeimų Lietuvoje. Tai buvo Vokietijos-Lietuvos pasienio vokiečiai, nespėję, nepajėgę ar nenorėję pasitraukti nuo fronto į Vokietijos gilumą.

...Kadangi daugeliui taip pat jau stigo maisto, mėsa dalijomės. Trečiąją ofenzyros dieną pasirodė pirmieji tarybiniai kariai, netrukus jie įžengė į Kybartus. Vieną dieną, mamytėi verdant didžkukulius, įėjęs į butą rusų kariškis paklausė, kas yra verdama. Mamytė atsakė, kad cepelinai. Kareivis atkišo maišui skirtą karišką katiliuką. Kai mamytė į jį prikūrė cepelinų, rusas pasakė: „Teper do samovo Berlina!“ ir išėjo. Vėliau dažnai juokaudavome, kad rusai mūsų „cepelinais“ skrido į Berlyną. Tai buvo jaunučiai vaikinukai. Tokie patys, kaip ir prieš keletą metų ėję pirmoje kovos linijoje jaunieji vokiečiai su garsiuoju užrašu ant uniforminių diržų „Gott mit uns“.

V. Jakelaitis su anūku Kristijonu.

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Balsuoti užsienyje registravosi vos 500 žmonių

Vilnius (BNS) – Beveik mėnesį veikiančioje elektroninėje platformoje registravosi 507 rinkėjai, norintys balsuoti užsienyje per Seimo rinkimus.

Daugiausiai – 123 – rinkėjų užsiregistravo ambasadoje Jungtinėje Karalystėje, ambasadoje Belgijoje – 93, ambasadoje Vokietijoje – 39, generaliniuose konsulatuose Los Angeles ir Čikagoje – po 29, ambasadoje Norvegijoje – 23, nurodo Vyriausioji rinkimų komisija.

Per artimiausias dvi savaites maždaug 17 tūkst. rinkėjų, užsiregistravusių balsuoti užsienyje 2014 metų prezidento rinkimuose ir nurodžiusiems savo elektroninio pašto adresus, planuojama išsiųsti informaciją apie

registraciją Seimo rinkimams.

Rinkėjų, balsuojančių užsienyje, elektroninė registracija pradėta gegužės 6-ąją, ji veiks iki rugsėjo 14-osios.

Ši sistema suteikia galimybę rinkėjams, pageidaujantiems balsuoti užsienyje, per kelias minutes užsiregistruoti balsuoti ir vėliau būti įtrauktiems į atitinkamos Lietuvos diplomatinės atstovybės ar konsulinės įstaigos rinkėjų sąrašus.

Visi rinkėjai, pageidaujantys balsuoti užsienyje spalio 9 dieną Seimo rinkimuose, turi registruotis iš naujo – net ir tie rinkėjai, kurie nuolat gyvena užsienyje ir jau buvo įtraukti į užsienyje balsuojančių rinkėjų sąrašus praėjusiuose rinkimuose ar referendumuose.

JAV generolas: reikia realaus atgrasymo

Vilnius (BNS) – Vidurio ir Rytų Europai reikalingi ne simboliniai, o realūs Rusijos atgrasymo pajėgumai, sako Vilniuje viešintis Jungtinių Valstijų generolas Ben Hodges.

„Nespekuliuoju, kokie sprendimai bus priimti dėl sustiprinto sąjungininkų buvimo, bet galiu pasakyti, jog esu pataręs ir manau, kad yra reikalinga pasiekti realų atgrasymą. Ne simbolinį, o realų atgrasymą“, – teigė generolas leitenantas B. Hodges, JAV Sausumos pajėgų Europoje vadas.

Atgrasymas reikalauja realių pajėgumų, realių kovinių organizacijų, kurios priverstų bet kokį potencialų priešininką pasakyti, kad „mums gali nepavykti“ arba „mes nenorime to daryti, nes nuostoliai bus per dideli“, – kalbėjo B. Hodges.

Ben Hodges teigia, kad atgrasymas turi būti ne simbolinis. Delfi.ee nuotr.

Pasak JAV karininko, apie 20 tūkst. Rusijos karių šiuo metu yra Rusijos aneksuotame Krymo pusiasalyje.

Artėjant NATO viršūnių susitikimui Varšuvoje Baltijos šalys siekia, kad kiekvienoje jų būtų dislokuota po tarptautinį sąjungininkų batalioną, kurį sudarytų apie tūkstantis karių. NATO Karinis komitetas yra pritaręs tokių vienetų dislokavimui Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje ir Lenkijoje.

Nadija Savčenko pakviesta į Lietuvą

Vilnius (lrt.lt) – Užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius telefonu kalbėjosi su Ukrainos Aukščiausiosios Rados deputate Nadija Savčenko, kuri beveik dvejus metus buvo neteisėtai kalinama Rusijoje. Ministras pasveikino N. Savčenko laisvėje ir pakvietė ją apsilankyti Lietuvoje.

N. Savčenko prisipažino, kad yra labai pavargusi, bet kartu yra nusiteikusi labai ryžtingai. Ji pažymėjo, kad laukia daug darbų, kuriems pasirengusi atiduoti visas jėgas.

Ministras taip pat sveikino N. Savčenko pasiryžimą kovoti, kad Rusija paleistų visus neteisėtai toje šalyje kalinamus Ukrainos piliečius. „Lietuva ir toliau išliks aktyvi Ukrainos sąjungininkė, reikalaujant neteisėtai Rusijoje kalinamų Jūsų šalies piliečių paleidimo“, – pažymėjo L. Linkevičius.

N. Savčenko dar kartą padėkojo Lietuvai ir visiems jos žmonėms už paramą ir palaikymą, kuri ji visuomet jautė, ir pažadėjo ieškoti galimybių artimiausiu metu atvykti į Lietuvą.

Pratęsimas projektas „Pokalbiai apie emigraciją“

Vilnius (lnt.lt) – Gavusi dalinį Lietuvos kultūros tarybos finansavimą, Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka tęs 2015 m. organizuotą edukacinių renginių ciklą „Pokalbiai apie emigraciją“. 2016–2017 mokslo metais projektas bus vykdomas Utenos apskrities gimnazijose. Jis apims interaktyvias paskaitas, kultūrinius-edukacinius renginius moksleiviams ir viešus gimnazistų debatus. Projekto partneriais vykdant numa-

tytas veiklas sutiko tapti penkios Utenos apskrities gimnazijos ir viešosios bibliotekos, Ukmergės Antano Smetonos gimnazija, nevyriausybinė organizacija „Globalios Lietuvos lyderiai“, Vytauto Didžiojo universiteto Lietuvių išieivijos institutas. Informacinis rėmėjas – LRT „Lituanicos“ kanalas.

Projekto naujienas galima rasti socialinio tinklo „Facebook“ paskyroje: www.facebook.com/pokalbiaiemigracija.

JAV įspėja Kiniją

Singapūras (BNS) – Kinijos tęsiamos statybos vienoje Pietų Kinijos salelėje, į kurią teises reiškia ir Filipinai, paskatintų Jungtines Valstijas ir kitas šalis imtis veiksmų, perspėjo JAV gynybos sekretorius Ashton Carter.

Kalbėdamas per viršūnių susitikimą Singapūre A. Carter sakė, kad Pekinui gresia pasistatyti „Didžiąją saivizoliacijos sieną“, jeigu tęs karinę plėtrą ginčijamuose vandenyse, tačiau taip pat siūlė stiprinti bendradarbiavimą saugumo srityje, kad būtų sumažinta nepageidaujamų incidentų grėsmė.

Pranešta, kad Kinija planuoja salelėse, esančiose už 230 km nuo Filipinų pakrantės, įkurti savo karinį postą. Manila teigia, kad ta teritorija paten-

ka į jos išskirtinę ekonominę zoną.

Pekinas beveik visą strategiškai itin svarbią Pietų Kinijos jūrą laiko savo teritorija, kurioje augina dirbtines salas ir net stato aerodromus ginčijamuose rifuose.

Filipinai, Brunėjus, Malaizija ir Vietnamas reiškia teises į teritorijas jūroje, kurią kerta gyvybiškai svarbūs laivybos keliai. Be to, manoma, kad Pietų Kinijos jūros dugne slypi nemaži naftos ir dujų išteklių.

Pekinas savinasi beveik visą jūros akvatoriją, remdamasis kontroversiškais istoriniais šaltiniais. Toks elgesys taip pat didina įtampą su Jungtinėmis Valstijomis, kurios rengia karinius patruliavimus netoli Kinijos užimtų salų, spausdamas užtikrinti laivybos laisvę.

Pasipiktinusi Turkija trypia kojomis

Stambulas (BNS) – Turkijos prezidentas Recep Tayyip Erdogan perspėjo, jog Turkija niekada nesutiks su kaltinimais, kad Osmanų imperija Pirmojo pasaulinio karo metais vykdė armėnų genocidą, ir sakė, kad šie kaltinimai naudojami kaip šantažas Ankaros atžvilgiu.

Pareikšdamas kol kas pikčiausią savo reakciją į Vokietijos parlamento balsavimą, kuriuo tos nuo 1915 metų vykdytos žudynės buvo pripažintos genocidu, R. T. Erdogan pagrasino pakilti Europą su jos pačios rūpesčiais, jeigu nebus išspręsti tokie ginčai.

Šveicarija nešels nederbančių

Ženeva (ELTA) – Šveicarijos gyventojai kategoriškai atmetė radikalų pasiūlymą užtikrinti visiems gyventojams bazines pajamas nepriklausomai nuo to, ar jie dirba. Galutiniai referendumo rezultatai rodo, kad beveik 77 proc. Šveicarijos gyventojų atmetė šį pasiūlymą, ir tik 23 proc. balsavusiųjų tokiam pasiūlymui pritarė.

Referendumo dalyvių buvo klausama, ar skirti kiekvienam šalies piliečiui po 2 500 frankų (2 250 eurų) per mėnesį, nepriklausomai, ar jis dirba ar yra bedarbis, ir po 625 frankus – kiekvienam vaikui iki 18 metų. Siūloma naujovė, anot jos šalininkų, padėtų įveikti skurdą ir nelygybę bei užtikrintų orų pragyvenimą visiems pilie-

čiams.

Šveicarijos vyriausybė ir beveik visos šalies partijos ragino rinkėjus atmesti šį siūlymą, tvirtindama, kad, įvedus naujovę, pragyvenimas smarkiai pabrangtų, o žmonės masiškai paliktų darbo vietas.

Jei šalies piliečiai būtų pritarę siūlymui, Šveicarija būtų tapusi pirmąja šalimi pasaulyje, kur kiekvienas suaugęs pilietis būtų gavęs išmoką „pragyvenimui“. Vidutinė alga Šveicarijoje siekia 6,5 tūkst. frankų prieš mokesčius.

Referendumas buvo surengtas reformos šalininkams surinkus daugiau kaip 100 tūkst. parašų, kurių reikėjo tokiam balsavimui surengti.

JAV ir Ukraina sutarė dėl paramos dalies

Kijevas (ELTA) – Ukrainos valdžia ir JAV pasirašė susitarimą dėl trečios paramos dalies, tai yra vieno milijardo dolerių, skyrimo Kijevui.

Šios lėšos bus skirtos labiausiai pažeidžiamiems ekonominiams veiksniams palaikyti, įskaitant ir siekį priartinti dujų tarifus prie rinkos lygio.

Gegužę JAV planus skirti Ukrainai trečiąją kreditinių garantijų dalį – vieną milijardą dolerių, patvirtino JAV vi-

cepresidentas Joe Biden.

Balandžio pradžioje Washingtonas pareiškė, kad trečiąją kreditinių garantijų dalį Kijevas gaus tik tuomet, kai jam pavyks suformuoti vyriausybę. Ši sąlyga buvo įvykdyta balandį.

2015 metais JAV ir Ukraina pasirašė sutartį dėl 2 mlrd. dolerių vertės kreditinių garantijų skyrimo Ukrainai. Bendra Washingtono Ukrainai skiriama parama sieks tris milijardus dolerių.

Atšauks pedofiliją dangščiusius vyskopus

Roma (Vatikano radijas) – Vyskupai, parodę aplaidumą reaguodami į vaikus lytiškai išnaudojusius dvasininkų veiksmus, galės būti atšaukti iš pareigų, sako popiežiaus dekretu.

Išrinktas Katalikų Bažnyčios vadovu Pranciškus pažadėjo užbaigti pedofilijos atvejų dangstymą ir absoliučiai netoleruoti šios rykštės, kuri, anot jo, prilygsta dalyvavimui „šėtoniškose mišiose“.

Popiežius baus vyskopus, atsainiai tyrusius pedofilijos faktus. „Politico“ nuotr.

Draugo fondo pavasario posėdis

Šiltą ir saulėtą gegužės 23 d. „Draugo“ redakcijos patalpose vyko Draugo fondo pavasario posėdis. Iš Fondo narių posėdyje dalyvavo Fondo pirm. Marija Remienė, Rūta Jautokienė, Ramunė Račkauskienė, Birutė Zalatorienė, Augustinas Idzelis ir Algis Norvilas. Posėdyje dalyvavo ir išdininkas Leopoldas von Braun.

Išsamiam pranešime pirm. M. Remienė paaikšino, jog į posėdį sukvietai kiek anksčiau, dar prieš vasarą, nes vasarai atėjus nariai išsisklaido ir būna sunku susirinkti. Pradžioje pastebėjo, kad trumpėja aukotojų sąrašas, nes seni ir dosnūs aukotojai iškeliauja pas Viešpatį. Ypač apgailėstavo, kad praradome nuoširdžią rėmėją iš Union Pier, Michigano, Gintaro vasarvietės, Viktoriją Karaitienę. Tačiau ji pasidžiaugė darniu bendradarbiavimu su išdininku L. von Braun, su kuriuo dabar pasikeičia žiniomis pagal planą, tokiu būdu sutaupydami daug laiko.

Didžiausia M. Remienės pranešimo staigmena – tai žinia, jog nuo gegužės 30 d. nustos egzistavęs laikraštis „Amerikos lietuvis“. Laikraščio leidėjas Bronius Abrutis kreipėsi į „Draugo“ direktorių tarybą, kad perimtų esamus prenumeratorius. Taigi, „Draugo“ skaitytojų padaugėjo. Tačiau ar šie naujieji skaitytojai ir toliau prenumeruos „Draugą“, parodys tik ateitis.

Pasidžiaugta, kad prieš savaitę su nuolatine talka „Draugas News“ ir „Lithuanian Heritage“ skaitytojams buvo išsiuntinėti vajeaus laišakai. Laiškuose buvo siūlymas paaukokuos 50 dol. gauti knygutę apie Lietuvą angliškai. Susidomėjimo yra, ir nemažai žmonių atsiuntė po 50 dol. ar daugiau, prašydami knygutės. Taip padidėjo įnašas į Draugo fondą. Pirmininkė išskirtinai dėkojo savo talkininkams Antanui ir Viktorijai Valavičiams, Birutei Zalatorienei, Aušrelei Sakalaitei ir Sigutei Žemaitienei.

Baigdama pranešimą pirmininkė pagarbiai prisiminė a. a. kun. Viktorą Rimšėlį, kuris prieš 22 metus numatė, kad reikia susirūpinti „Draugo“ finansiniu užnugariu, nes Marijonų lietuvių neliks, ir įsteigė Draugo fondą, kuris padeda laikraščiu gyvuoti. Kaip pastebėjo pirmininkė, joks laikraštis neišsilaiko vien iš prenumeratorus, taip pat ir „Draugas“.

Kaip jau įprasta, L. von Braun pateikė labai išsamią Fondo finansinę apskaitą. Šiuo metu Fondo bendra suma vis dar viršija 600 tūkstančių dolerių Draugo fondo pavasario vajeus ir anksčiau minėtas „Draugas News“ vajeus iki šiol sulaukė apie 30 tūkstančių dol. aukų. Šiais metais Draugo fondas „Draugo“ laikraščio leidybą parėmė 20 tūkstančių dol.

Toliau tęsdami posėdį nariai sutarė, kad reikės vykdyti rudens vajeus. Visi sutiko, kad vajeus tema būtų siejama su Šiluvos Dievo Motinos koplyčios Washingtono bazilikoje 50-ies metų jubiliejumi.

Taip pat nutarta Draugo fondo suvažiavimą surengti lapkričio 12 d. „Draugo“ patalpose.

Kaip paprastai, Fondo posėdis buvo nuotaikingas. Nuolat įsiterpdavo ir šalutinės temos, ši kartą dažniausiai susijusios su A. Idzelio rašoma knyga apie likiminį 1940–1941 metų Lietuvos istorijos laikotarpį.

„Draugo“ info

Remkime Draugo fondą

Nuo 1992 metų Draugo fondas padeda išlaikyti mūsų lietuvišką, katalikišką „Draugo“ laikraštį. Prisiminkite Draugo fondą savo testamente. Keletas stambesnių palikimų užtikrins „Draugo“ laikraščio gyvavimą daugelį metų!

Draugo fondas
4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629 • tel: 773-585-9500

www.draugofondas.org

Draugo fondo valdybos nariai iš k.: Ramunė Račkauskienė, Vytautas Stanevičius (tarybos pirmininkas), Rūta Jautokienė, Birutė Zalatorienė, Leopoldas von Braun (išdininkas), Algis Norvilas, Marija Remienė (DF pirmininkė) ir Augustinas Idzelis. J. Kuprio nuotr.

A † A GENĖ MARIJA ARŠTIKIENĖ IEŠMANTAITĖ

Mirė 2016 m. birželio 2 d.

Gimė 1932 m. liepos 10 d., Lietuvoje, Kybartuose.

Gyveno Riverside, IL, anksčiau Cicero apylinkėje.

Nuliūdę liko: duktė Audronė Vanagūnienė su vyru Arvydu; duktė Jūratė Medziak su vyru Andrew; anūakai Viktorija ir Tomas Vanagūnai ir Elena Medziak; seserys Kastulė Vabalaitienė su šeima, Elytė Prew su vyru James su šeima ir a. a. Antaninos Mickienės šeima.

A. a. Genė buvo žmona a. a. Juozo Arštiko ir duktė a. a. Broniaus ir Adelės Iešmantų.

Atsisveikinimas vyks birželio 8 d., trečiadienį, 9 val. ryto Šv. Antano bažnyčioje, 1515 S. 50th Ave., Cicero, IL, kurioje 10 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios. Po šv. Mišių velionė bus palaidota Šv. Kazimiero kapinėse.

Kviečiame visus draugus, artimuosius ir pažįstamus dalyvauti laidotuvėse.

Nuliūdusi šeima

Laidot. direkt. Donald M. Petkus, tel. 800-994-7600 arba
www.petkusfuneralhomes.com

A † A LINO J. SCHINTER

Mirė 2016 m. birželio 4 d., sulaukęs 83 metų.

Nuliūdę liko: žmona Carol Roth; vaikai Donna (Fred) Schultz ir John (Maritza); 7 anūakai ir 5 proanūakai, sesuo Anne Daufenback; daug sūnėnų, dukterėčių, giminių ir draugų.

A. a. Lino buvo Ornamental and Architectural Iron Workers Union Local # 63 ir anksčiau Carpenter's Union narys.

Velionis bus pašarvotas antradienį, birželio 7 d. nuo 3 val. p. iki 9 val. v. Palos-Gaidas laidojimo namuose, 11028 Southwest Hwy (7700 W), Palos Hills, IL.

Laidotuvės įvyks trečiadienį, birželio 8 d. Iš laidojimo namų 9 val. ryto a. a. Lino bus atlydėtas į St. Louis de Montfort bažnyčią, kurioje 10 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios už jo sielą. Po šv. Mišių velionis bus palaidotas Šv. Kazimiero kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę artimieji

Laidot. direkt. David Gaidas, tel. 708-974-4410 arba
www.palosgaidasfh.com

<http://draugokalendarius.org>

„Draugo“ prenumeratoriai gali skaityti „Draugą“ internete be jokio papildomo mokesčio.

Pageidaujantys turėtų parašyti apie tai administracijai:
administracija@draugas.org
ir gauti „log in“ bei slaptažodį.

**SKAITYKITE
„DRAUGĄ“ GREIČIAU!**

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Mielos mamytės, tėveliai, močiutės, seneliai ir vaikeliai!!!** Šį rudenį planuojame atidaryti lietuvišką mokyklėlę. Norinčius leisti vaikučius į mokyklėlę kviečiame registruotis el. paštu: dalyciukas@gmail.com arba tel. 630-402-5828. Registruojame iki rugpjūčio 1 d. – JAV LB Pietvakarių Floridos valdyba.

■ **Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje** (2745 W. 44th St., Chicago, IL) birželio 12 d. 10 val. r. švęsime 11-tąjį eilinį metų sekmadienį ir paminėsime Gedulo ir Vilties dieną. Eucharistijos šventimą atnašaus kun. Gediminas Keršys. 15 minučių prieš šv. Mišias sukalbėsime Švč. Jėzaus Širdies litaniją. Birželio 19-osios sekmadienį švęsime Tėvo dieną ir Jonines. Po šv. Mišių visi kviečiami į parapijos salę, kur Brighton Parko Lietuvių Bendruomenės valdyba ruoš pietus, o parapijos choras atliks įdomią programą.

■ **Naujas režisieriaus ir aktoriaus Kęstučio Nako spektaklis** pagal Washington Irving apsakymą „Rip Van Winkle“ bus rodomas birželio 10–12 dienomis, penktadienį–sekmadienį, Howl Happening, 6 E 1st Street, New York, NY 10003. Penktadienį ir šeštadienį pradžia 7 val. v., sekmadienį – 2 val. p. p.

■ **Dėmesio visi Bay Area sporto entuziastai!** Birželio 12 d., sekmadienį, prisijungsime prie Kaune vykstančios šventės – Kauno Maratonas 2016. Kviečiame visus bėgti San Mateo miestelyje (Baywinds Park, Lakeside drive, Foster City, CA) pajūriu. Daugiau apie renginį „Facebook“ paskyroje: [facebook.com/events/1758006201087522/](https://www.facebook.com/events/1758006201087522/).

■ **Kviečiame dalyvauti žygyje „Už sveiką ir blaivią Lietuvą!“** birželio 12 d., sekmadienį, 11 val. r. NYC Central Park. Žygiuosime iki 85 St. ir atgal. Surošime pikniką – atsineškite užkandžių. Renkamės 59 St. – Columbus Circle prie gaublio. Pasipuoškite lie-

tuviška atributika. Visi labai laukiami!

■ **Tautinis ansamblis „Grandis“ visus maloniai kviečia** į metinį koncertą „Puoškim šokių šventės kelią“. Renginys vyks birželio 12 d., sekmadienį, 12:30 val. p. p. Pasaulio lietuvių centre, Ritos M. Riškienės salėje (14911, 127th St. Lemont, IL 60439). Bilietus galite užsisakyti paskambinę tel. 773-520-0248 (Vaiva) arba 630-850-7909 (Judita).

■ **Šokio teatras „Aura“ kviečia į teatro pasirodymus** birželio 17–19 d. tarptautiniame Seattle šokio festivalyje „Beyond the Threshold“. Pasirodymai vyks Raisbeck Performance Hall, 2015 Boren Ave., Seattle, WA 98121. Daugiau apie renginį sužinosite apsilankę svetainėje – <http://www.seattleidf.org>.

■ **Birželio 18 d., šeštadienį, 5 val. p. p. Estų namuose** (4 Cross St. & Veterans Hwy., Jackson NJ 08527) vyks Joninių mugė ir du šventiniai koncertai. Visus prekeivius kviečiame dalyvauti ir užsisakyti vietas iki birželio 10 d. el. pašu: lietuviskabendrija@yahoo.com arba tel. 732-267-4344 (Livita).

■ **Birželio 18 d., šeštadienį, 6 val. v. SLA307** (W. 30th St., New York, NY 1000) kviečiame visus į New Yorko Jonines! Šventėje bus proga pasidžiaugti New Yorko tautinių šokių grupių šokiais, kuriuos „Tryptinis“ ir Maironio lituanistinės mokyklos šokėjai ruošia šokių šventei Baltimorėje. Gardžiuosimės atsineštais užkandžiais, galėsite nusipirkti alaus.

■ **Birželio 19 d., sekmadienį, 7 val. v. LDM galerijoje „Siela“** (14911, 127th St. Lemont, IL 60439), vyks Jurgio Didžiulio koncertas. Skambės naujausia kūryba ir senosios „Inculto“ laikų dainos. Bilietai parduodami kavinėse „Senasis Vilnius“, „Rūta“, „Smilga“ arba galite užsisakyti tel. 630-291-0097 (siųsti žinutę Astai).

Olimpinių žaidynių metu Rio de Janeiro veiks Lietuvos konsulas

Vasaros olimpinių žaidynių metu Brazilijoje Lietuvos generalinis konsulas iš Sao Paulo persikels į Rio de Janeiro.

Konsulinių paslaugų užtikrinimą olimpinių žaidynių metu birželio 6 dieną aptarė užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius ir Lietuvos tautinio olimpinio komiteto (LTOK) prezidentė Daina Gudžinevičiūtė bei generalinis sekretorius Valentinas Paketūras.

„Esant poreikiui, mūsų diplomatai bus pasirengę efektyviau ir greičiau suteikti visą reikiamą konsulinę pagalbą mūsų šalies piliečiams“, – ministerijos išplatintame pranešime cituojamas L. Linkevičius.

Vasaros olimpinės žaidynės Rio de Janeiro vyks rugpjūčio 5–21 dienomis.

ELTA

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI Į VISA EUROPOS SĄJUNGA

+ Ukraina, Baltarusija, Moldova, Rusija

Greičiausi pristatymo terminai

Kiekviena dėžė nemokamai apdrausta \$100

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą

Asmeninės siuntos
708-907-3000
Siuntinių paėmimas iš namų
630-774-2136

Sekite savo siuntas:
AtlanticExpressCorp.com/tracking

Centrinio ofiso adresas:
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

Siuntinių Priėmimo Vietos

Atlantic Express Centrinis Ofisas
8801 S. 78th Ave. Bridgeview, IL 60455
Tel: 708-907-3000

Rita
6551 South Cass Ave. Westmont, IL 60559
Tel: 630-964-7882

Florist Queen
1620 Pebblewood Lane Naperville, IL 60563
Tel: 630-741-4445

Eurus Deli
22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137
Tel: 630-469-4290

Biomed
350 Tomline Rd. Mundelein, IL 60060
Tel: 847-566-6676

Always with Flowers (Royal Petal Inc.)
1138 B S. State St., Lemont, IL 60439
Tel: 630-257-0399

Excel Insurance
5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641
Tel: 773-777-4700

Romanian American Network
6201 W. Howard St. B3 Niles, IL 60714
Tel: 847-897-6710

Granitex
704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60126
Tel: 630-888-1830

Atlantic Express Chicago
2715 W. 71 St. Chicago, IL 60629
Tel: 773-476-2655

Harvest Fresh
(Vit. Booth) 100 E. Rand Rd. Arlington Heights, IL 60004
Tel: 224-625-0331

Real Exteriors
3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176
Tel: 847-671-1155

Lithuanian Plaza
9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465
Tel: 708-599-9866

Gales Caves
6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634
Tel: 773-283-7701

Kungakščių Užveigė
6312 S. Harlem Ave. Summit, IL 60501
Tel: 708-594-5622

Biomed 2
4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706
Tel: 773-656-2430

Kalyva
338 S. Rohlfing Rd. Palatine, IL 60074
Tel: 847-776-7766

Continental USA
2207 W. Chicago Ave, Chicago, IL 60622
Tel: 773-489-9770

Lietuvių Tautinių Šokių Šventė 2016
baltimore

TICKETS | BILIETAI

NOW ON SALE | JAU PARDAVIME

SECURE YOUR SEAT FOR THE
SUNDAY DANCE FESTIVAL
1:00 PM

07.03.2016
@ROYAL FARMS ARENA
BALTIMORE, MD

REZERVUOKITE VIETAS
ŠOKIŲ ŠVENTĖS PAGRINDINĖJE PROGRAMOJE

sokiusvente2016.org/tickets/festival

BUY TICKETS NOW AT PIRKITE BILIETUS